

Reactie van SIDN op Wetsvoorstel Computercriminaliteit III

SIDN is de onafhankelijke beheerder van het .NL-domein die zich er op richt om voor en vanuit Nederland, met hoogwaardige, innovatieve dienstverlening domeinen te creëren voor een duurzaam en zorgeloos digitaal bestaan. SIDN investeert in de technische en maatschappelijke ontwikkeling van het internet en excelleert in betrouwbaarheid en waarde voor de klant en de internetgemeenschap.

Vanuit die achtergrond en de overtuiging dat iedere regulering van zaken op en rond het internet slechts effectief is indien zoveel mogelijk alle relevante stakeholders bij de totstandkoming betrokken worden, waardeert SIDN het zeer dat V&J er niet alleen wederom voor heeft gekozen dit wetsvoorstel via deze Internetconsultatie voor te leggen, maar tevens in meerdere publieke fora over het voorstel in gesprek gaat zoals onlangs tijdens het Nederlands Internet Governance Forum (NLIGF).

Over het huidige voorstel is al door heel veel partijen wat gezegd en geschreven. SIDN zal hier slechts in het algemeen op enkele punten wat over opmerken. Wel wil SIDN van de gelegenheid gebruik maken om te wijzen op een ontbrekende voorziening in het Wetboek van Strafvordering die betrekking heeft op de kern van SIDN's activiteiten, namelijk de (on)mogelijkheid om het buiten gebruik stellen van een domeinnaam te vorderen.

Algemeen

SIDN onderkent dat het van belang is dat politie en justitie voldoende mogelijkheden hebben om in de complexe veelal internationale omgeving van het internet haar werk te doen en dat daar van tijd tot tijd nieuwe wettelijke bevoegdheden voor gecreëerd zullen moeten worden. SIDN wenst hierbij echter te benadrukken dat we er met alleen bevoegdheden niet zijn. Van het grootste belang is dat politie en justitie over voldoende en voldoende deskundige mensen kunnen beschikken om het werk te doen. Ondanks de financiële crisis is het daarom van het grootste belang dat aan de beschikbaarheid en kundigheid van voldoende agenten en dergelijke blijvend aandacht wordt besteed.

Art.54a Sr. en 125p Sv.: herstel van huidige incorrecte 54a Sr.

SIDN kan zich in het voorstel voor beide artikelen vinden en is met name blij met de - op veler verzoek - in de huidige versie van het voorstel toegevoegde vereiste rol van de rechter-commissaris met betrekking tot een verwijderingsbevel waardoor gewaarborgd wordt dat een besluit tot het geven van een dergelijk bevel niet lichtvaardig genomen kan worden en er in individuele gevallen controle op het inzetten van dit middel plaatsvindt.

Onderzoek in een geautomatiseerd werk en de ontoegankelijkmaking van gegevens

Zoals reeds door vele anderen is aangegeven, acht ook SIDN het van belang dat met deze bevoegdheden niet lichtvaardig wordt omgegaan. In dat kader is een goed en bij voorkeur onafhankelijk toezicht zeer gewenst, mede omdat de praktijk leert dat de politie bepaald niet altijd zorgvuldig is in het toepassen van verruimde bevoegdheden.

Daarnaast heeft SIDN begrip voor de wens om een bevoegdheid te creëren die het ook mogelijk maakt in systemen te breken in systemen die zich in het buitenland bevinden gezien het mondiale karakter van het internet en ontwikkelingen als cloud computing. Tegelijkertijd komt het SIDN voor dat een dergelijke bevoegdheid problematisch kan zijn in internationale verhoudingen indien landen hier niet wederzijds afspraken maken. Welk recht heeft Nederland dan nog om over het gedrag van andere landen in Nederlandse computers te klagen. In feit wordt hiermee de wild west praktijk waarvan SIDN vreest dat deze in de praktijk al lang bestaat gelegitimeerd. Mogelijk zou Nederland het initiatief kunnen nemen om hier internationale afspraken over te maken zodat erin ieder geval een gemeenschappelijk wederkerige internationale norm wordt gecreëerd.

Een ander aspect is de wisselwerking met het belang van een goede beveiliging van IT systemen. Waar de politie, onder omstandigheden, bevoegd wordt om op systemen in te breken is het tegelijkertijd de taak van de overheid

om bij te dragen aan een zo goed mogelijke beveiliging van dergelijke systemen. Feit is dat het voor de politie daarmee aantrekkelijk wordt om 'gaten' in systemen te laten bestaan of nog kwalijker laten ontstaan terwijl dit voor de algemene security onwenselijk is. Het is van belang dat de politie hier verantwoordelijk mee omgaat en niet bij haar bekende beveiligingslekken ongemoeid laat waardoor derden ook toegang tot deze systemen kunnen krijgen en hier misbruik van kunnen maken.

Ontbrekende bevoegdheid tot het 'uit de lucht halen' van domeinnamen

Een domeinnaam is niet meer dan een label die via het wereldwijde domeinnaamsysteem (DNS) zorgt dat bepaalde informatie op het internet bereikt kan worden. SIDN is de partij die via haar nameservers partijen die een .nl-domeinnaam proberen te benaderen in opdracht van en op basis van een overeenkomst met de houder van die domeinnaam doorverwijst naar een plaats op het internet waar bijvoorbeeld de content van een website kan worden geraadpleegd. Als beheerder van het .nl-domein beheert SIDN derhalve een doorverwijzingsfunctie. SIDN heeft geen toegang noch de beschikking tot enige content op het internet. Deze content staat op servers van derden waar SIDN geen toegang toe heeft.

In het optreden tegen strafbare handelingen op het internet hebben domeinnamen dan ook in principe een ondergeschikte rol. Van SIDN zou, indien daarvoor een wettelijke basis zou bestaan, gevorderd kunnen worden om de bestaande doorverwijzing te staken en zelfs desgewenst naar iets anders door te verwijzen. Daarmee blijft de content op het web echter gewoon beschikbaar en zal deze, even afgezien van de gebruikelijke caching, alleen niet meer via de domeinnaam gevonden kunnen worden. Onder het IP-adres blijft de content echter bereikbaar. Bovendien kan er op ieder moment een andere domeinnaam aan gekoppeld worden waarmee de content weer snel vindbaar gemaakt kan worden.

Mogelijk vanwege dit beperkte effect of mogelijk vanwege de relatieve onbekendheid met het fenomeen, wordt SIDN zelden vanuit strafrechtelijk hoek benaderd om op het niveau van de domeinnaam in te grijpen. Een mogelijk andere reden hiervoor is het feit dat er geen wettelijke grondslag voor politie en justitie bestaat om een domeinnaam registry te bevelen de doorverwijzing van een domeinnaam te staken of aan te passen. Dit laatste bleek onlangs nog in een zaak over onder andere online gokken waarin de politie wilde dat SIDN op enig moment de doorverwijzing van een aantal domeinnamen zou wijzigen zodanig dat deze naar een site van de politie zou gaan verwijzen. Na enig heen en weer gepraat werd vastgesteld dat de huidige wet geen grondslag biedt voor politie en justitie om van SIDN iets dergelijks, maar zelf niet het uit de lucht halen van de domeinnamen, te vorderen.

Nadat een en ander nader is besproken kwamen zowel het OM als SIDN tot de conclusie dat het ontbreken van een dergelijke bevoegdheid onwenselijk is. Voor SIDN geldt daarbij dat de doorverwijzing van iedere .nl-domeinnaam gebaseerd is op een overeenkomst tussen SIDN en de houder en SIDN hier niet zomaar op kan ingrijpen en dit slechts vanuit haar eigen verantwoordelijkheid zou kunnen doen. Tegelijkertijd streeft SIDN naar een zo veilig en betrouwbaar mogelijk .nl-domein en verwacht zij in dat kader dat de overheid hierin haar rol kan spelen.

In het kader van deze consultatie vraagt SIDN dan ook aandacht voor deze lacune in de wet en dringt zij aan op het tot stand brengen van een dergelijke regeling zo mogelijk nog door een toevoeging aan het huidige wetsvoorstel. SIDN beschikt niet over de voldoende deskundigheid op het gebied van starfvordering om zelfstandig een concreet voorstel voor een wetsartikel te doen. SIDN biedt echter graag aan een eventuele opsteller van een dergelijke concept tekst te ondersteunen.

Met vriendelijke groet,

Maarten Simon - SIDN
Senior Legal & Policy Advisor